

Vi gör studier möjligt.

Budgetunderlag 2021–2023

Utgiftsområde 15 – Studiestöd

CSN

Innehållsförteckning

Hemställan	3
1. CSN 2021–2023	4
1.1 Utveckling inom utbildningssektorn	4
1.2 Utveckling av studiestödet	6
1.3 Utveckling inom CSN	9
2. Sakanslag	13
2.1 Studiehjälp m.m. (Anslag 15 1:1)	13
2.2 Studiemedel m.m. (Anslag 15 1:2)	16
2.3 Avsättning för kreditförluster (Anslag 15 1:3)	20
2.4 Statens utgifter för studiemedelsräntor (Anslag 15 1:4)	22
2.5 Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk (Anslag 15 1:5)	25
2.6 Studiestartsstöd (Anslag 15 1:7)	26
2.7 Återbetalning	26
3. CSN:s finansiella förutsättningar	30
3.1 Centrala studiestödsnämnden m.m. (Anslag 15 1:8)	30
4. Ekonomiska villkor	34
4.1 Översikt över verksamhetens finansiering	34
4.2 Redovisning av inkomster	35
4.3 Verksamhetsinvesteringar	35
4.4 Särskild information om verksamhetsinvesteringar	36
4.5 Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar	37
4.6 Räntekontokredit	37
4.7 Övriga krediter i Riksgäldskontoret	38

Hemställan

Centrala studiestödsnämnden (CSN) hemställer för budgetåret 2021 att medel anvisas för följande anslag:

15 1:1	Studiehjälp m.m.	4 447 800 000 kronor
15 1:2	Studiemedel m.m.	17 127 200 000 kronor
15 1:3	Avsättning för kreditförluster	1 819 000 000 kronor
15 1:4	Statens utgifter för studiemedelsräntor	150 100 000 kronor
15 1:5	Bidrag till kostnader vid viss gymnasie- utbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk	39 500 000 kronor
15 1:8	Centrala studiestödsnämnden m.m.	903 800 000 kronor

Vidare hemställer CSN om följande för budgetår 2021

- Räntekontokredit: 75 000 000 kronor
- Låneram för anläggningstillgångar: 300 000 000 kronor
- Övriga krediter i Riksgäldskontoret: 249 000 000 000 kronor
- Avsättning av medel för förväntad förlust i fråga om studielån: 5,9 procent

I enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag överlämnar Centrala studiestödsnämndens budgetunderlag 2021–2023 för utgiftsområde 15 Studiestöd.

Sundsvall den 24 februari 2020

Christina Forsberg
Generaldirektör

1. CSN 2021–2023

1.1 Utveckling inom utbildningssektorn

Studiestödsutgifterna beror till stor del på antalet studerande

Antalet studerande på utbildningar som ger rätt till studiestöd följer dels av efterfrågan på utbildning, dels av antalet utbildningsplatser. I de fall alla behöriga sökande har rätt att delta i utbildning är efterfrågan avgörande. Så är exempelvis fallet för gymnasieutbildning och utbildning på grundläggande och gymnasial nivå inom komvux. Befolkningsutvecklingen och arbetsmarknadsbehoven styr i dessa fall till stor del efterfrågan på utbildning. I andra fall, exempelvis för många högskoleutbildningar, är antalet utbildningsplatser begränsat. Även här är efterfrågan viktig för antalet som studerar, men antalet studerande påverkas även av antalet platser.

Antalet studerande som har studiemedel och utgifterna för studiestöd beror på hur många som studerar på olika utbildningar. Befolkningsutvecklingen, arbetsmarknadssituationen och antalet utbildningsplatser är därför faktorer som är avgörande för studiestödsutgifterna. Studiestödet påverkas dock även av hur hög andel av de studerande som ansöker om, och har rätt till, studiestöd.

Efterfrågan på utbildning och studiestöd väntas öka

Antalet studerande i gymnasieskolan ökar. Efter flera år med små gymnasiekullar ökar nu antalet studerande i gymnasieskolan igen. Detta ökar efterfrågan av studiehjälp. Efter gymnasiet söker sig många av de studerande vidare till bland annat komvux och till eftergymnasiala studier, vilket på sikt även kommer att öka efterfrågan av studiemedel.

Även det stora antalet flyktingar som kom till Sverige under framför allt 2015, men även under åren därefter, innebär att befolkningen ökar i aktuella åldrar. Många flyktingar har hittills befunnit sig i etableringsprogrammet, men övergår successivt till studier med framför allt studiestartsstöd eller studiemedel.

Deltagandet i utbildning varierar även med konjunkturen. När arbetsmarknaden är god väljer färre att utbilda sig, jämfört med när arbetsmarknaden är sämre. Arbetsmarknadssituationen i Sverige har varit god under en följd av år, vilket samtidigt innebär att efterfrågan på utbildning har varit lägre än den annars skulle ha varit. Nu syns dock tecken på en konjunkturavmattning. Antalet studerande ökade under 2019 och förväntas öka ytterligare. Samtidigt har det även under högkonjunkturen funnits en relativt stor grupp arbetslösa med stora utbildningsbehov.

Trots högkonjunktur har antalet elever inom komvux varit högt och ökande de senaste åren och antalet studerande vid högskolan har varit ungefär konstant.¹ Antalet studerande har ökat inom yrkeshögskolan.² Samtidigt har andelen som

1 Skolverket, tabell Skolor och elever kalenderåren 2009–2018. Hämtad från <https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/sok-statistik-om-forskola-skola-och-vuxenutbildning> (2020-01-07) och UKÄ, tabell Antal registrerade studenter. Ht 1977–vt 2019. Hämtad från <http://www.uka.se/statistik--analys/statistikdatabas-hogskolan-i-siffror/statistikomrade.html?statq=https://statistik-api.uka.se/api/totals/1> (2020-01-07).

2 Myndigheten för yrkeshögskolan (2019). Statistisk årsrapport 2019. Dnr: MYH 2018/1769.

väljer att ansöka om studiemedel minskat vid komvux, bland annat på grund av att fler studerar på deltid och fler på distans. En högre andel av de studerande har också haft inkomster från lön som sin främsta inkomstkälla.³

Den samlade bilden är att efterfrågan på utbildning och studiestöd i Sverige även fortsatt kommer att vara hög. Det finns dessutom flera tecken på att den kommer att öka under de kommande åren.

Antalet utlandsstuderande har minskat – osäkerhet råder om utvecklingen

De flesta som studerar med studiemedel utomlands är relativt unga. Det kommer att dröja ett par år innan de stora årskullar som nu finns i gymnasieskolan är aktuella för utlandsstudier. Osäkerheten kring antalet utlandsstuderande är dock relativt stor. Det är till exempel osäkert hur reformen av utlandsstudiemedlen 2015, vilken följdes upp med nya förändringar 2018, på längre sikt

³ CSN (2018). Vad påverkar andelen som använder studiemedel? CSN, rapport 2018:10. Dnr 2018-213-15291.

påverkar antalet studerande och studerandes studieval. Även betydelsen av omvärldsfaktorer, såsom Storbritanniens utträde ur EU (Brexit) och det allmänna omvärldsläget, gör prognosen osäker. CSN:s prognos är i nuläget att antalet utlandsstuderande kommer att vara förhållandevis oförändrat de närmsta åren.

Fortsatt många som vill studera med studiestöd

Som redogörs ovan är CSN:s bedömning att efterfrågan på utbildning troligen kommer att öka. Antalet utbildningsplatser väntas bland annat öka genom att Kunskapslyftet fortsätter, genom den fortsatta utbyggnaden av yrkeshögskolan och genom en utbyggd polisutbildning, lärarutbildning, ingenjörutbildning, samhällsbyggnadsutbildning, läkarutbildning, samt genom fler sommarkurser.

Vår bedömning är dock att förhållandevis många utbildningsplatser och en ökad efterfrågan på utbildning inte direkt kan översättas till lika många fler studerande med studiestöd. Detta beror på att andelen av de studerande som använder studiestöd har minskat något de senaste åren. När konjunkturen nu försämras kan dock andelen som använder studiestöd komma att öka igen.

1.2 Utveckling av studiestödet

Studiestödet ska rekrytera kvinnor och män

Studiestödet är en del av utbildningspolitiken och ska stödja de utbildningspolitiska målen. Studiestödet ska verka rekryterande för både kvinnor och män och bidra till ett högt deltagande i utbildning. Det ska vidare utjämna skillnader mellan individer och grupper i befolkningen och i och med det bidra till ökad social rättvisa. Studiestödet ska även ha en god effekt på samhällsekonomin över tiden.⁴

Studiestartsstöd och avskrivning för den som inte har inkomst som överskrider garantinivån för hel sjukersättning

De senaste åren har studiestödssystemet förändrats på en rad punkter i avsikt att öka måluppfyllelsen. Under 2017 infördes ett studiestartsstöd riktat till arbetslösa med kort utbildning och stort utbildningsbehov. Budgeten för stödet har något mer än halverats under 2019 och 2020, men stödet finns kvar.

Studiemedlen för studerande utomlands reformerades under 2015. Under 2018 begränsades dock bland annat möjligheten att under kort tid ta ut mycket höga lånebelopp.

Studiemedlen har vidare, utöver den ordinarie indexuppräknningen, höjts vid upprepade tillfällen. Den senaste höjningen gjordes den 1 mars 2018. Dessutom har den högre bidragsnivån inom studiemedlen vidgats och kan nu även ges till olika studerandegrupper i åldrar mellan 20 och 24 år, samt till alla studerande på kompletterande pedagogisk utbildning (KPU). Däremot har rätten till högre bidrag för den som har ett så kallat utbildningskontrakt avskaffats.

⁴ Prop. 1999/2000:10, prop. 2017/18:1, utgiftsområde 15.

Från och med den 1 januari 2020 kan låntagare som har hel sjukersättning och en sammanlagd inkomst som inte överskrider garantinivån för hel sjukersättning åter ges avskrivning av studielån.

Höjningarna av bidragen och de vidgade målgrupperna för högre bidrag ger högre utgifter för studiestöd. Halveringen av budgeten för studiestartsstöd och att studier med utbildningskontrakt tas bort, minskar utgifterna.

Förslag om ett bättre studiestöd till äldre, m.m.

Enligt det så kallade januariavtalet, det vill säga den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Centerpartiet och Liberalerna, har ett förslag lämnats som innebär att åldersgränsen för rätt till både studiebidrag och studielån höjs. Samtidigt föreslås att även åldersgränserna för återbetalning av studielån bör höjas, vilket innebär att ett nytt studielån införs. Studielån som inte har betalats vid utgången av det år då låntagaren fyller 71 år föreslås skrivas av.⁵ Förslaget är för närvarande på remiss.

Den parlamentariska landsbygdskommittén lämnade flera förslag som rör studiestöd.⁶ Ett av förslagen avsåg att det bör utredas om en nedskrivning av studieskulderna bör ske för personer som bosätter sig i vissa landsbygdskommuner. Dessa förslag bereds i Regeringskansliet. Även Kommunutredningen lämnar ett liknande förslag.⁷ Utredningen föreslår att regeringen tar initiativ till att utreda möjligheten att minska studieskulder för personer som är bosatta och yrkesverksamma i kommuner med särskilt stora utmaningar gällande kompetensförsörjning. Förslaget har nyligen lämnats till Regeringskansliet.

Under 2018 remitterades delbetänkandet Ökad trygghet för studerande som blir sjuka (SOU 2018:9). Betänkandet innehåller förslag till nya regler för studerande med studiemedel som blir sjuka. Förslagen och remissvaren bereds för närvarande inom Utbildningsdepartementet.

Även på andra områden kan studiestödet komma att förändras. Exempelvis bereds betänkandet Moderniserad studiehjälp (SOU 2013:52) i Regeringskansliet. För att låntagare i större utsträckning än i dag ska betala sina studieskulder har CSN redovisat vissa förslag till åtgärder. Även dessa förslag bereds i Regeringskansliet (diarienummer 2013-119-8104).

Utmaningar framöver

En del av de utmaningar som studiestödet står inför i dag väntas bestå under överskådlig tid. Här följer några av dessa.

Nya behov föder önskemål om ett mer selektivt studiestöd

Samhället är föränderligt och ger upphov till nya behov. Det kan hållas för sannolikt att studiestödet i än högre utsträckning än idag kommer att användas för att försöka möta sådana behov. Det kan exempelvis handla om åtgärder för att möta

5 Promemorian Bättre studiestöd till äldre. U2019/04318/UH.

6 SOU 2017:1. För Sveriges landsbygder – en sammanhållen politik för arbete, hållbar tillväxt och välfärd. Slutbetänkande av Parlamentariska landsbygdskommittén

7 SOU 2020:8. Starkare kommuner – med kapacitet att klara välfärdsuppdraget. Slutbetänkande av Kommunutredningen.

ökade krav på ett livslångt lärande eller för att öka rekryteringen till studier från grupper som står utanför arbetsmarknaden och som har stora utbildningsbehov. Det kan även finnas behov av att till exempel öka antalet studerande vid vissa utbildningar eller att nå ut till grupper i samhället som är underrepresenterade vid högre utbildning. Det finns även krav på att studiestödet ska användas för att rekrytera personer till vissa yrken eller orter.

Ett långsiktigt hållbart studielånesystem

De höjningar som har gjorts av studiemedlens lånedel leder till ökad skuldsättning. Ökad skuldsättning kan på sikt innebära ökade risker för avskrivna lån och ökade kostnader för staten. Det finns även fortsatt problem med att få utlandsbosatta låntagare att betala på sina lån i den omfattning de ska. Dessutom finns det kända återbetalningsproblem bland låntagare som tagit lån i samband med studier på grundskolenivå. Sammantaget finns det flera faktorer som tyder på att återbetalningen av studielån även fortsatt kommer att vara en prioriterad uppgift för CSN.

Ökad digitalisering ställer nya krav på studiestödet och på CSN

Den ökade digitaliseringen i samhället innebär förändringar som vi ännu inte känner till alla konsekvenser av. Studiestödstagare och låntagare förväntar sig digitala möten och snabb återkoppling. CSN har en tradition av digitalisering och automatisering och arbetar tillsammans med andra myndigheter och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) för att utveckla digitala tjänster ur ett livshändelseperspektiv.

Globalisering, migration och integration påverkar

Globalisering, migration och integration kommer under överskådlig tid att påverka studiestödet och dess kostnader. Många av CSN:s kunder flyttar till och från Sverige. I ljuset av en rörlig befolkning måste CSN, tillsammans med andra myndigheter och aktörer i och utanför Sverige, tillgodose nya kundbehov och säkerställa ett hållbart studiestöd. Även integrationen i Sverige för personer som kommit hit, har stor betydelse. De som inte kommer in på arbetsmarknaden kan behöva en ny eller uppdaterad utbildning. Parallellt med denna internationalisering finns trender där länder drar sig bort från internationellt samarbete, exempelvis som Storbritanniens utträde ur EU (Brexit). Även sådana trender kan påverka utgifterna för studiestödet.

1.3 Utveckling inom CSN

Parallellt med utveckling för att genomföra politiska reformer kan CSN:s utveckling de kommande åren delas in i två stora delar som hänger samman. Det ena handlar om kultur, förhållningssätt och arbetssätt för att i än högre grad sätta kundens behov i fokus. Det andra handlar om it-stöd som stödjer dessa arbetssätt och som nyttjar modern teknik.

CSN kommer att fortsätta att med ständiga förbättringar, myndighetsgemensam utveckling samt innovation för att skapa samhällsnytta, kundnytta och medarbetarnytta.

Genomförande av politiska reformer

Den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet innehåller en översyn av åldersgränserna inom studiemedelssystemet som en följd av höjd pensionsålder.

Ett förslag har lämnats som innehåller fler veckor utöver de maximala gränserna för personer som är 40 år eller äldre, samt höjda åldersgränser för rätt till studiemedel och ett nytt lånesystem. Förändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2021 respektive den 1 oktober 2021, samt den 1 januari 2022.

Fler veckor till äldre studerande och en höjning av åldersgränserna är relativt enkel att implementera inom beviljning av studiestöd. Däremot är höjningar av åldersgränser inom återbetalning komplicerat för kunder att förstå och för CSN att både administrera och utveckla. Det leder till att ett nytt lån införs. CSN arbetar med sitt remissvar (diarienummer ADM/2019:622) på förslaget "Bättre studiestöd för äldre" (diarienummer U2019/04318/UH) och kommer där att redogöra för kostnader, konsekvenser och behov av utökat anslag och låneram

till följd av förslaget. Om förslaget beslutas kommer CSN de kommande åren att utveckla studiestödssystemet så att regler, rutiner och it-stöd stödjer de ändrade åldersgränserna.

CSN håller dessutom beredskap för:

- eventuella ändringar för ökad trygghet för studerande som blir sjuka (SOU 2018:9)
- eventuella ändringar kring målgrupper för körkortslån
- eventuella ändringar kring lånekontaktpersoner för hemutrustningslån.

Hållbart studiestöd

CSN har sedan flera år arbetat med att förbättra återbetalningen från främst utlandsbosatta återbetalare. I budgetpropositionen för 2018 anvisades CSN extra anslagsmedel för åren 2018–2021.

CSN:s arbete med att förbättra återbetalning är framgångsrikt. Vi ser en ökning av återbetalningsgraden, både totalt och för de olika kategorierna av bosättning. Extra glädjande är att betalningsgraden, det vill säga andelen av det som debiteras som betalas in under året, för boende i USA där fokuserade insatser gjorts ökat med 4,5 procentenheter mellan 2018 och 2019.

Arbetet med att öka återbetalningen behöver fortsätta, bland annat genom att fortsätta driva domstolsprocesser i utlandet och att förmedla kretsloppstanken utifrån att CSN gör studier möjligt och att studiestödet ska vara hållbart. CSN ser ett tydligt samband mellan nedlagd tid för dessa och andra åtgärder och ökad återbetalning. För att göra detta behövs permanent finansiering efter 2021.

Digitalisering

Den ökade digitaliseringen i samhället innebär förändringar som ställer nya krav på CSN. Studiestödstagare (samt även stödtagare inom hemutrustningslån och körkortslån) och låntagare förväntar sig digitala möten, snabb återkoppling och flexibla lösningar. CSN har en tradition av digitalisering och automatisering, men det finns områden, exempelvis studiehjälp och hemutrustningslån, där digitala tjänster saknas. Det arbetet har dock fått stå tillbaka under senare år som följd av stora reformer samt teknikförnyelse. Arbetet med att byta it-stöd är kostsamt och har trängt undan mycket av den ordinarie verksamhetsutvecklingen. Under 2020 genomförs teknikomläggningen. Det är en utmaning för CSN att utvecklas i den höga förändringstakt som kunder, medarbetare och övriga intressenter förväntar sig.

Digitalisering omfattar många olika delar. För att kunna erbjuda enkla och snabba digitala tjänster behöver utvecklingen av samverkan, digitala informationsutbyten och automatisering fortsätta.

2019 blev första året då CSN under ett år hanterade över 500 000 kunder inom studiemedel, en ökning med 5,6 procent jämfört med 2018. Ökningen skedde främst inom komvux, gymnasieskola och yrkeshögskola, där komvux är det område med störst andel manuella ärenden. Inom komvux och yrkeshögskola skulle utvecklingsinsatser för ökad automatisering ge en effektivare hantering och snabbare besked till kunderna.

Både studiestödstagare, låntagare och uppdragsgivare vill se att myndigheter blir bättre på att samverka och se bortom myndighetsgränser för att lösa kund- och samhällsbehov samt hushålla väl med samhällets resurser. CSN ska bidra till samhällsnytta bland annat genom att genomföra livshändelseutveckling i enlighet med eSams utvecklingsplan. En utmaning för myndighetsgemensam utveckling är hur gemensamma initiativ ska finansieras. Kostnaden kan uppstå hos en myndighet medan effekthemtagningen uppstår hos en annan myndighet. Vi ska även utöka möjligheterna att använda myndighetsgemensamma kanaler som Mina meddelanden samt göra anpassningar till nya e-legitimationslösningar.

I dag saknar CSN efterfrågade digitala tjänster inom flera områden och flera av de digitala tjänster som finns är ännu inte anpassade till lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Det finns en ambition att CSN, tillsammans med kunder och samarbetspartners, ska utveckla tjänster inom områden där efterfrågan är stor. Till att börja med avser CSN att utveckla en förbättrad ansökan för studiemedel. Parallellt kommer CSN att tillgänglighetsanpassa befintliga digitala tjänster de kommande åren.

Single Digital Gateway - en digital ingång till Europa

CSN omfattas av EU-parlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724 om en gemensam digital ingång till Europa för tillhandahållande av information, förfaranden samt hjälp- och problemlösningstjänster, Single Digital Gateway (SDG). Syftet är att förenkla för personer som vill resa, flytta, starta företag, studera och arbeta inom unionen. Målsättningen är att den inre marknaden ska fungera bättre.

Genomförandet sker i etapper och i den första delen, som ska vara klar senast december 2020, ska CSN tillhandahålla användarvänlig information på engelska. I december 2023 ska ingången även innehålla länkar till vissa av CSN:s digitala tjänster. Det ska exempelvis vara möjligt för alla EU-medborgare att digitalt ansöka om studiestöd på samma sätt som svenska medborgare kan. I samband med detta följer även krav på att EU-medborgare normalt inte ska behöva lämna en uppgift mer än en gång till myndigheter. Det innebär att CSN behöver byta uppgifter med andra myndigheter i Sverige och EU för att underlätta för användarna, vilket ställer krav på väl fungerande och säkra informationsutbyten.

Teknikförnyelse

CSN behöver byta ut it-stödet för administration av studiestödet (STIS). Arbetet påbörjades 2012 och planeras att slutföras under första halvåret av 2020. Uppdragen till CSN om att skapa förutsättningar för ett nytt studiestöd i form av studiestartsstöd (startade 2017) samt lån för körkort (startade 2018) har inneburit att omfattningen för program VSF har behövt begränsas. Kvar i programmet finns nu migrering av nuvarande programspråk till ett mer modernt språk och byte av driftsmiljö.

När programmet är avslutat planeras en succesiv modernisering av systemstödet för administration av studiestödet. Arbetet innefattar att ersätta migrerad kod, förbättra gränssnitt samt att öka nyttjandet av digitaliseringens möjligheter i form av automatisering, informationsutbyten, ny teknik och så vidare.

Även inom andra områden, exempelvis för administration av hemutrustningslån samt skuldsanering, finns stora behov av teknikförnyelse.

Studiestödsdatalagen

CSN föreslår i framställan om ändring i 4 och 6 §§ studiestödsdatalagen (diarie-nummer ADM/2019:59) att CSN ges en vidare rätt att behandla personuppgifter i studiestödsverksamheten. Dels föreslås rätten att behandla personuppgifter för ytterligare ändamål utvidgas, dels att CSN:s rätt att behandla personuppgifter för utförande av test vid utvecklingsverksamhet uttryckligen anges.

Genom föreslagna ändringar ges CSN en rätt att behandla personuppgifter i myndighetens studiestödsverksamhet som är rimlig i förhållande till myndighetens behov, verksamhetens komplexitet och i förhållande till den rätt som tillkommer andra motsvarande myndigheter. Om CSN inte ges utökade rättigheter att behandla personuppgifter kan det innebära omfattande förseningar i utvecklingsinsatser med ökade kostnader och minskad utvecklingskapacitet som följd.

Utveckling av hemutrustningslån och körkortslån

Utökad målgrupp för körkortslån

För att underlätta matchning till jobb infördes 2018 möjligheten att med lån från CSN finansiera körkortsutbildning.

Det har funnits tankar om att utöka målgruppen. I regeringens budgetproposition för 2019 (beslutades ej) ingick exempelvis att utöka stödet till att även gälla personer i åldrarna 19-20 som avslutat en gymnasieutbildning. Om målgruppen förändras kan kostnaden för stödet öka eller minska.

Utredning kring förändrad administration av hemutrustningslån

CSN har i regleringsbrevet för 2020 fått i uppdrag att i dialog med berörda aktörer senast 31 dec 2020:

- beskriva och analysera hur ordningen med lånekontakt-personer för hemutrustningslån fungerar
- analysera förutsättningar för CSN att själv informera, guida och svara på frågor om hemutrustningslån
- redogöra för alternativa lösningar.

En förändrad ordning kan påverka hur många som ansöker om stödet och kostnaden för stödet kan därför öka eller minska. En ändrad ordning skulle även kunna öka CSN:s kostnader för administration av stödet.

2. Sakanslag

2.1 Studiehjälp m.m. (Anslag 15 1:1)

Anslagsbelastning

Studiehjälp består av studiebidrag, extra tillägg, inackorderingstillägg, ersättning för dagliga resor för svenska elever utomlands och kostnadsersättning till elever i gymnasial lärlingsutbildning.

Utgiften framgår av nedanstående tabell.

Anslagsförbrukning, miljoner kronor, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Studiebidrag	3 885,9	3 957,4	4 050,8	4 130,3	4 218,5
Extra tillägg	179,0	188,2	200,0	212,5	224,6
Inackorderingstillägg	66,8	67,2	68,3	69,5	70,6
Ersättning för dagliga resor	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
Lärlingsersättning	105,7	119,2	128,3	134,4	140,6
Summa ¹	4 243,8	4 332,3	4 447,8	4 547,1	4 654,5

¹ Utfallet för år 2019 har hämtats från ekonomisystemet Agresso. De enskilda beloppen per stödform är hämtade från studiehjälpens produktionssystem, varför det förekommer skillnader vid summeringen.

Antal elever med studiehjälp, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Antal elever	428 877	433 600	442 800	452 900	462 000

Studiebidrag

Prognosen över antalet elever med studiebidrag bygger på uppgifter från Statistiska centralbyrån (SCB). Enligt SCB:s befolkningsframskrivningar kommer det totala antalet 16–20 åringar att öka successivt perioden 2020–2023. Även CSN:s prognos över antalet elever med studiebidrag påverkas av större årskullar och av det stora antalet flyktingar som har kommit till Sverige. För respektive ålder (16–20 år) har CSN beräknat andelen och antalet med studiebidrag.

Antal elever med studiebidrag, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Antal elever	428 157	432 900	442 100	452 200	461 300

Studiebidraget utbetalas normalt under 10 månader per år. Det maximala beloppet per elev i studiebidrag är 12 500 kr. Det genomsnittliga beloppet per elev blir lägre än maxbeloppet, främst beroende på att många elever inte läser med studiebidrag under hela året. De genomsnittsbelopp CSN använder i prognoserna är beräknade med hjälp av nyttjandegrader för respektive ålder, som är hämtade från tidigare utfallsdata.

Studiebidraget lämnas först från och med kvartalet efter det att den studerande fyllt 16 år. Det innebär att hälften av en årskull elever som börjar gymnasieskolan inte alls får studiebidrag eller enbart får studiebidrag under delar av sin första termin i gymnasieskolan.

Utflyde av studiebidrag, miljoner kronor, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Studiebidrag	3 885,9	3 957,4	4 050,8	4 130,3	4 218,5

Extra tillägg

Det inkomstprövade extra tillägget lämnades 2019 till 30 900 elever, vilket är en minskning med knappt 300 elever jämfört med 2018. Det innebär ett trendbrott efter en lång period av ökande volymer. Dessa volymförändringar har sannolikt ett samband med invandringen till Sverige, särskilt antalet ensamkommande flyktingbarn påverkar utflydet av extra tillägg.

Under perioden 2020–2023 beräknar CSN att antalet elever med extra tillägg återigen kommer att bli fler. Delvis beroende på att antalet elever med studiebidrag beräknas öka under perioden och delvis genom att andelen, av studiebidragstagarna, som får extra tillägg prognostiseras bli något högre.

Antal elever med extra tillägg, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Antal elever	30 931	32 500	34 500	36 800	38 800

Extra tillägg lämnas med 855, 570 eller 285 kronor per månad. Inkomstgränserna och beloppen har varit oförändrade sedan den 1 juli 1994. En hög andel elever är berättigade till det högsta bidraget på grund av mycket låga familjeinkomster. Av dem som fick extra tillägg återfanns 94 procent i den grupp som fick det högsta beloppet.

Utflöde av extra tillägg, miljoner kronor, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Extra tillägg	179,0	188,2	200,0	212,5	224,6

Inackorderingstillägg

Inackorderingstilläggets storlek varierar mellan 1 190 och 2 350 kronor per månad beroende på avståndet mellan föräldrahemmet och skolan. Under 2019 har 7 236 elever beviljats inackorderingstillägg vilket är en ökning med knappt 200 elever jämfört med 2018. Även under perioden 2020–2023 beräknas en mindre ökning av antalet elever med inackorderingstillägg. Prognosen av antalet elever med inackorderingstillägg är kopplad till utvecklingen för det totala antalet med studiehjälp och andelen vid friskolor.

Antal elever med inackorderingstillägg, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Antal elever	7 236	7 300	7 400	7 550	7 660

Utflöde av inackorderingstillägg, miljoner kronor, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Inackorderingstillägg	66,8	67,2	68,3	69,5	70,6

Studiehjälp för utlandsstudier

Utgifterna för studiebidrag, extra tillägg och inackorderingstillägg utomlands ingår i ovan beräknade utflöden. Därutöver utbetalas cirka 300 000 kronor per år i ersättning för dagliga resor.

1 200 elever får årligen studiebidrag utbetalt, 300 elever inackorderingstillägg och endast ett fåtal får extra tillägg och ersättning för dagliga resor.

Kostnadsersättning till elever i gymnasial lärlingsutbildning (lärlingsersättning)

Studerande som går på en lärlingsutbildning inom gymnasieskolan har möjlighet att ansöka om lärlingsersättning. Lärlingsersättningen kan maximalt utbetalas

med 1 000 kr per månad i nio månader under året. Under 2019 har 17 300 elever beviljats lärlingsersättning. Det är en ökning med 2 700 personer jämfört med 2018. Prognosen är att antalet elever med lärlingsersättning fortsätter att öka, bland annat eftersom antalet 16-20 åringar ökar under prognosperioden.

Antal elever med lärlingsersättning, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Antal elever	17 302	19 500	21 000	22 000	23 000

Utflöde av lärlingsersättning, miljoner kronor, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Lärlingsersättning	105,7	119,2	128,3	134,4	140,6

2.2 Studiemedel m.m. (Anslag 15 1:2)

Anslaget är uppdelat i fyra anslagsposter: generellt bidrag, högre bidrag, tilläggsbidrag och statlig ålderspensionsavgift för studiebidrag. Det generella bidraget är styrt av rättigheter, medan det högre bidraget beviljas inom de ekonomiska ramar som finns. Studiemedel i form av lån belastar inte anslaget och redovisas därför under anslagen 'Statens utgifter för studiemedelsröntor' och 'Avsättning för kreditförluster'.

Anslagsbelastning

I följande tabell visas den beräknade anslagsförbrukningen.

Anslagsförbrukning, miljoner kronor, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Generellt bidrag	9 933,3	10 667,1	10 944,3	11 193,8	11 396,2
Högre bidrag	2 099,2	2 244,2	2 423,1	2 455,9	2 398,5
Tilläggsbidrag	535,8	583,3	636,1	672,0	691,4
Pensionsavgifter	2 720,3	2 855,2	3 123,8	3 455,5	3 521,8
Anslagsförbrukning	15 288,6	16 349,9	17 127,2	17 777,3	18 007,9

Anslagsbelastningen är främst beroende av antalet studerande. För varje tusental studerande med generellt bidrag som det faktiska antalet avviker från prognosen ökar eller minskar anslagsbelastningen med 37 miljoner kronor per år. Motsvarande siffra för studerande med högre bidraget uppgår till 72 miljoner kronor per år.

Även prisbasbeloppets utveckling har betydelse för anslagsbelastningen. För varje hundratal kronor som basbeloppet avviker från prognos ökar eller minskar anslagsbelastningen med 40 miljoner kronor år 2021. Förändringen varierar något beroende på avrundningseffekter.

Antal stödtagare

I prognosen över antalet studerande med studiemedel har CSN utgått från volymerna för 2019. Därefter beräknas en ökning av antalet studiemedels tagare under perioden 2020–2023. I prognosen har medräknats att medel avsatts för fler utbildningsplatser. Utifrån resursökningen till utbildningsanordnarna har CSN därefter beräknat studiemedelsnyttjandet. I prognosen över antalet studiemedelstagare har CSN även beaktat att efterfrågan på utbildning påverkar antalet studiemedelstagare, till exempel genom konjunktur- och befolkningsutvecklingen.

Antal personer med studiemedel, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Grundskole- och gymnasiestudier	153 823	165 000	168 000	169 000	169 000
Eftergymnasiala studier	355 133	367 000	373 000	375 000	375 000
Utlandsstudier	29 025	28 900	28 800	29 000	29 200
Totalt (Netto)	502 864	516 000	525 000	528 000	528 000

Genomsnittsbelopp

Beräkningen av genomsnittsbeloppen under prognosperioden grundas på nyttjandegraden från 2019, det vill säga den andel av maxbeloppet som de studerande faktiskt utnyttjat. Nyttjandegraden beror främst på studietakten och studietidens längd. Maxbeloppet och därmed genomsnittsbeloppets storlek påverkas även av prisbasbeloppet. År 2020 höjdes prisbasbeloppet med 800 kronor.

Högre bidrag

Anslagsposten för högre bidrag är uppdelad i olika delposter.

- Delpost 2.2 för dem som studerar för att nå grundskole- eller gymnasiekompetens
- Delpost 2.3 för studerande som repetitionsläser på grundskolenivå
- Delpost 2.5 för arbetslösa ungdomar i åldrarna 20–24 som saknar fullständig grundskole- eller gymnasieutbildning eller från introduktionsprogram
- Delpost 2.7 för studerande på kompletterande pedagogisk utbildning (KPU), som leder till ämneslärarexamen
- Delpost 2.8 är en tillfällig delpost i samband med utfasningen av högre bidrag som beviljas utifrån utbildningskontrakt till ungdomar i åldrarna 20–24 år.

För delpost 2.2 utgår prognosen från det senaste halvårsutfallet. Därefter beräknas en mindre volymökning. För delpost 2.3 beräknas fullt utnyttjande av tilldelade medel 2020. För perioden 2021–2023, där anslagsbeloppen ännu är okända, har CSN beräknat utgifterna utifrån att ungefär 5 000 studerande per halvår erhåller högre bidraget från delposten.

För delpost 2.5 har prognosen för 2020 har anpassats efter tillgängligt belopp. Pengarna beräknas räcka för att bevilja högre bidraget från delposten till ungefär 7 000 studerande respektive halvår. För 2021–2023 beräknas som mest 8 500 studerande per halvår med högre bidraget från delposten.

Även för delpost 2.7 utgår prognosen ifrån utfallet andra halvåret 2019. Därefter beräknas en viss ökning till följd av de satsningar som görs på lärarutbildningar. Delposten var tidigare avsedd för studerande på kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen inom matematik, biologi, fysik, kemi, naturkunskap eller teknik. Från och med den 1 juli 2018 kan även KPU-studerande som läser övriga inriktningar erhålla det högre bidraget.

För delpost 2.8 finns 3 miljoner kronor tilldelat år 2020 vilket CSN beräknar kommer att utnyttjas för redan beviljade ansökningar. Därefter prognostiseras inga ytterligare utgifter på delposten, eftersom det tidigare beslutats att utbildningskontrakten ska avvecklas. Det har även ändrats i studiestödsförordningen att möjligheten upphör att erhålla högre bidraget utifrån utbildningskontrakt.

Studiebidrag, utgifter, miljoner kronor, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Generellt bidrag	9 933,3	10 667,1	10 944,3	11 193,8	11 396,2
Högre bidraget	2 099,2	2 244,2	2 423,1	2 455,9	2 398,5
<i>kompetenshøjande studier</i>	1 403,7	1 501,3	1 548,9	1 615,6	1 671,9
<i>repetition</i>	179,2	188,4	209,8	213,7	217,2
<i>komplettering m.m. 20–24 år</i>	393,1	488,6	595,6	555,1	436,6
<i>pedagogisk utbildning</i>	55,3	63,0	68,7	71,6	72,8
<i>utbildn. kontrakt 20–24</i>	67,9	3,0	-	-	-
Totalt	12 032,5	12 911,3	13 367,3	13 649,8	13 794,4

Tilläggsbidrag

Antalet studerande med barn som får tilläggsbidrag under prognosperioden har beräknats som en andel av det totala antalet med studiemedel, på grundskole- och gymnasienivå respektive eftergymnasial nivå. Under 2019 var det 32 procent av studiemedelstagarna på grundskole- och gymnasienivå som fick tilläggsbidrag. Motsvarande siffra på eftergymnasial nivå var 15 procent. Det finns en stigande trend för denna andel som förväntas fortsätta. Utgifterna i tilläggsbidrag beräknas öka under prognosperioden, vilket även följer prognosen över det totala antalet studiemedelstagare.

Tilläggsbidrag, miljoner kronor, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Tilläggsbidrag	535,8	583,3	636,1	672,0	691,4

Statlig ålderspensionsavgift för studiebidrag

Pensionsgrundande belopp har beräknats som 138 procent av det studiebidrag som betalas ut. Pensionsavgifterna har sedan beräknats som 18,5 procent av det pensionsgrundande beloppet. Därefter medräknas den reglering av inbetalda pensionsavgifter som görs tre år i efterhand. Även den ränta som uppkommer är inräknad. För 2020 är regleringsbeloppet och den preliminära inbetalningen av pensionsavgifter fastställda.

Statlig ålderspensionsavgift för studiebidrag, miljoner kronor, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Pensionsgrundande belopp	-	-	18 446,9	18 836,7	19 036,7
Beräknade pensionsavgifter	3 075,2	3 142,6	3 412,7	3 484,8	3 521,8
Regleringsbelopp	-354,9	-287,4	-288,9	-29,3	-
Statlig ÅP-avgift	2 720,3	2 855,2	3 123,8	3 455,5	3 521,8

2.3 Avsättning för kreditförluster (Anslag 15 1:3)

Anslaget är uppdelat i tre anslagposter; konstaterade förluster på utlåning till och med 2013, förväntade förluster på utlåning från och med 2014 samt konstaterade förluster för återkrav.

Anslagsbelastning

I följande tabell visas den beräknade anslagsförbrukningen.

Anslagsförbrukning, miljoner kronor, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Konstaterade förluster	542,0	490,0	470,0	564,0	568,0
Förväntade förluster	1 261,3	1 282,0	1 333,0	1 371,9	1 402,0
Konstaterade förluster återkrav	12,4	14,5	16,0	17,0	17,5
Anslagsförbrukning	1 815,7	1 786,5	1 819,0	1 952,9	1 987,5

Anslagsbelastningen under prognosperioden är främst beroende av hur mycket lån som utbetalas och vilken procentsats som används vid den beräknade avsättningen för förväntade förluster till kreditreserven. För varje tiondels procentenhet som avsättningsandelen avviker från prognos minskar eller ökar utgifterna med 23 miljoner kronor.

Konstaterade förluster på utlåning till och med 2013

Anslagsposten belastas huvudsakligen av utgifter för avsättning till kreditreserven för avskrivningar av kapital och kapitaliserad ränta, som är hänförliga till studielån tagna från och med 1989 till och med 2013.

Konstaterade förluster på utlåning till och med 2013, miljoner kronor, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Konstaterade förluster	542,0	490,0	470,0	564,0	568,0

Under perioden 2020–2023 beräknas avskrivningar på grund av behörighetsgivande studier minska medan avskrivning på grund av dödsfall och ålder förväntas öka. De beräknade utgifterna 2020 och 2021 är relativt låga eftersom de minskats av regleringsbelopp från tidigare år. För innevarande år förs anslaget belopp över månadsvis i tolfte delar till kreditreserven. Ungefär två år i efterhand korrigeras anslagsbeloppet utifrån utfallssiffror.

Förväntade förluster på utlåning från och med 2014

Anslagsposten belastas av utgifter för avsättning till kreditreserven för att täcka förväntade förluster på utlåning från och med 2014.

För att beräkna förväntade förluster på nyutlåningen i nuvarande lånesystem, annuitetslånet, har den totala utlåningen jämförts med totala förluster, både förväntade och konstaterade. Den totala utlåningen består av summan av utlånade medel från och med 2001–07–01 till 2019–12–31. Konstaterade förluster består av summan av avskrivningar under samma period. Förväntade förluster består av

den osäkerhet som finns i nuvarande lånestock. Beräkningen bygger på bokslutet 2019–12–31 och de beräkningar som har gjorts för att fastställa reserveringar för låneförluster. Utlånat belopp under perioden uppgår till 255 miljarder kronor, avskrivningar uppgår till 2,5 miljarder kronor och reserveringar för låneförluster uppgår till 11,4 miljarder kronor (exklusive kapitaliserade räntor). Totalt uppgår avskrivningar och reserveringar för låneförluster till 13,9 miljarder kronor, detta ska ställas i relation till utlånade medel på 255 miljarder kronor. Utifrån detta uppgår osäkerheten i utlånade medel till 5,5 procent, vilket innebär en minskning vid den senaste uppdateringen. För att den procentuella avsättningen ska bli mera stabil över tid har CSN därefter beräknat ett genomsnitt för de senaste 3 åren, vilket blir 5,9 procent.

Utifrån ovanstående resonemang föreslår CSN att 5,9 procents avsättning används som underlag till de beräkningar som avser avsättningar för förväntade förluster till kreditreserv.

Förväntade förluster på utlåning från och med 2014, miljoner kronor, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Utlåning	20 273,2	21 994,9	22 869,6	23 535,1	24 052,1
Återkrav	253,1	266,0	277,0	283,0	289,0
Procent avsättning	6,3%	5,9%	5,9%	5,9%	5,9%
Avsättning förväntade förluster	1 261,3	1 282,0	1 333,0	1 371,9	1 402,0

Avsättningen till kreditreserven beräknas bli 1,3 till 1,4 miljarder kronor per år under prognosperioden.

Konstaterade förluster för återkrav

Anslagsposten belastas av utgifter för avskrivningar av kapitaldelen på återkravsfordringar för lånetyperna studielån och annuitetslån. CSN prognostiserar en ökning av utgifterna under perioden 2020–2023. Det är främst för avskrivningar i samband med skuldsanering som ökningen beräknas.

Konstaterade förluster för återkrav, miljoner kronor, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Avskrivning av återkrav	12,4	14,5	16,0	17,0	17,5

Kreditreserven

Hanteringen av studielån anpassades år 2014 till budgetlagen. Från och med 2014 görs därför avsättningar till kreditreserven dels för konstaterade förluster på utlåning till och med 2013 och dels för förväntade förluster på utlåning från och med 2014. Utflödet från kreditreserven utgörs av avskrivningar av kapital och kapitaliserad ränta för lån tagna efter 1988. Det uppkommer normalt även en ränta som dock för närvarande är noll procent, eftersom räntesatsen följer reporäntan (Riksbankens styrränta).

I följande tabell framgår den beräknade utvecklingen för kreditreserven.

Kreditreserven, miljoner kronor, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Ingående balans	5 887,4	7 089,9	8 184,1	9 300,1	10 554,0
Avsättning för konstaterade förluster	542,0	490,0	470,0	564,0	568,0
Avsättning för förväntade förluster	1 261,3	1 282,0	1 333,0	1 371,9	1 402,0
Avskrivningar	-621,1	-677,0	-687,0	-682,0	-688,0
Ränta	-16,8	-0,8	0,0	0,0	20,2
Utgående balans	7 089,9 ¹	8 184,1	9 300,1	10 554,0	11 856,2

¹ 2019 finns en justeringspost på 37,1 mnkr, främst på grund av periodiseringar.

2.4 Statens utgifter för studiemedelsräntor (Anslag 15 1:4)

Anslaget är uppdelat i två anslagposter; Statens utgifter för studiemedelsräntor och Statens utgifter för räntor på återkrav.

Anslagsbelastning

I följande tabell visas den beräknade anslagsförbrukningen.

Anslagsförbrukning, miljoner kronor, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Studiemedelsräntor ¹	167,5	184,9	150,1	103,9	225,6
Räntor på återkrav	-1,3	-0,0	0,0	0,0	0,9
Anslagsförbrukning	166,2	184,8	150,1	103,9	226,5

¹ Inklusive finansiering av beräknad differens på servicekontot för räntor på 16 mnkr år 2021, samt 1 mnkr 2022 respektive 2023. Ett särskilt avsnitt som förklarar denna differens följer.

Anslagsbelastningen är främst beroende av räntesatsen för CSN:s upplåning i Riksgäldskontoret. Varje tiondels procentenhet som upplåningsräntan avviker från den prognostiserade ökar eller minskar den subventionerade helårsräntan med cirka 67 miljoner kronor (beräknat med 2021 års förväntade skuldstock).

Statens utgifter för studiemedelsräntor

Anslagsposten belastas huvudsakligen av utgifter för nedsättning av studiemedelsräntor för studielån upplånade efter 1988, genom den 30-procentiga nedsättningen av räntesatsen till kund. Skuldstocken för CSN:s upplåning av studielån i Riksgäldskontoret uppgick vid utgången av 2019 till 229,1 miljarder kronor. I beloppet ingår även upplåningen av kapitaliserad ränta.

Räntesatsen för CSN:s upplåning av studielån i Riksgäldskontoret beräknas som ett icke-vägt genomsnitt av alla räntor under en treårsperiod på Riksgäldskontorets emissioner av statsobligationer och statsskuldväxlar.⁸ De räntesatser som använts från och med 2021 har CSN beräknat med utgångspunkt från prognoser på statsobligationer och statsskuldväxlar från Konjunkturinstitutet.

I följande tabeller framgår den utveckling av räntan som CSN beräknat.

CSN:s upplåningsränta för studielån i Riksgäldskontoret, 2019–2023

År	Räntesats	
2019	0,24	Fastställd
2020	0,24	Fastställd
2021	0,16	Prognos
2022	0,13	Prognos
2023	0,34	Prognos

Studiemedelsräntor, miljoner kronor, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Ingående lånestock	221 897,5	229 102,5	237 699,5	247 058,1	256 849,1
Kapitaliserad årsränta fg år ¹	94,0	115,0	121,0	93,0	88,0
Utbetalning lån	20 273,2	21 994,9	22 869,6	23 535,1	24 052,1
Återkrav	-253,1	-266,0	-277,0	-283,0	-289,0
Inbetalning kapital	-11 705,3	-11 921,0	-12 166,0	-12 505,0	-12 566,0
Inbetalning kap. rta.	-781,6	-620,0	-473,0	-338,0	-273,0
Avskrivningar	-621,1	-677,0	-687,0	-682,0	-688,0
Konverteringar	1,3	1,1	1,0	0,9	0,8
Avräkning RFV	-26,1	-30,0	-30,0	-30,0	-30,0
Utgående lånestock ²	229 102,5	237 699,5	247 058,1	256 849,1	267 144,0
Ränta till Riksgäldskontoret (periodiserad) ³	508,3	555,6	431,4	342,8	764,9
Ränteutgift subvention cirka 30% ⁴	167,5	184,9	134,1	102,9	224,6

¹ Den obetalda årsräntan från föregående år kapitaliseras och upplånas i början på året.

² För 2019 finns en justeringspost på 223,7 mnkr.

³ Räntan till Riksgäldskontoret periodiseras och betalas kvartalsvis i efterskott.

⁴ Subventionen är ungefär 30 procent, men kan variera något från år till år beroende på avrundningseffekter. Exklusive justering av differens på servicekontot för räntor.

⁸ Nominella statsobligationer och statsskuldväxlar (exklusive statsskuldväxlar med 3-månaders löptid).

Finansiering av differens på servicekontot för räntor

År 2014 anpassades hanteringen av studielån till budgetlagen. I samband med detta upprättades ett servicekonto för räntor i Riksgälden. Inbetalda löpräntor från låntagarna och upplånade kapitaliserade räntor förs till servicekontot. Till kontot förs också anslagsmedel motsvarande cirka 30 procent av räntefakturan från Riksgälden, eftersom låntagarnas ränta är reducerad med 30 procent på grund av att ränta på studielån inte är avdragsgill i deklarationen. Vid betalning av räntefakturan tas medel från servicekontot för räntor. Avsikten är att summan av låntagarnas inbetalda ränta, upplånad kapitaliserad ränta och anslagsmedel motsvarande cirka 30 procent av räntefakturan ska motsvara räntekostnaden för lån finansierade i Riksgälden. Denna modell har varit i bruk sedan 1 januari 2014 och det har sedan dess uppstått en brist på cirka 13,7 miljoner kronor på servicekontot.

CSN har analyserat det underskott som modellen genererat. Slutsatsen är att det finns ett flertal orsaker som gör att räntekostnaderna i Riksgälden inte är finansierade fullt ut. Underskottet har uppstått på grund av orsaker som tidsfördröjning mellan inbetalning och amortering, avrundningseffekter, en övergångseffekt samt genom hanteringen av uppsagda lån och löpränta vid avskrivningar och återkrav.

Underskottet på 13,7 miljoner kronor utgången av 2019 beräknas öka till ungefär 16 miljoner kronor vid utgången av 2021. Därefter beräknas ett underskott på ungefär 1 miljon kronor per år. När räntesatsen på lånet i Riksgälden och räntan på studielån är låg ökar differensen långsammare. Vid ett högre ränteläge kommer bristerna i modellen att generera en differens som ökar snabbare på servicekontot för räntor.

För att finansiera bristerna i modellen föreslår CSN att medel tilldelas anslagsposten för studiemedelsräntor. Först med ett belopp på ungefär 16 miljoner kronor 2021, avseende differenser för perioden 2014–2021, och därefter med cirka 1 miljon kronor per år.

Statens utgifter för räntor på återkrav

Anslagsposten belastas med ränteutgifter för återkravsfordringar på lån tagna efter 1988. CSN:s upplåning av återkravsfordringar i Riksgäldskontoret uppgick vid utgången av 2019 till 487 miljoner kronor. Räntan för återkravsskulden är helt anslagsfinansierad. Räntesatsen baseras på Riksbankens styrränta (reporäntan). Reporäntan är för närvarande 0 procent och förväntas vara oförändrad fram till år 2023. Den reporänta CSN använt i beräkningarna är baserad på prognoser från Konjunkturinstitutet och Riksbanken.

CSN:s upplåningsränta i Riksgäldskontoret på lån för återkrav

År	Räntesats	
2019	-0,26	Årsgenomsnitt
2020	-0,01	Prognos
2021	0,00	Prognos
2022	0,00	Prognos
2023	0,18	Prognos

Utgiftsprognosen för anslagsposten följer den beräknade utvecklingen av räntesatsen.

Statens utgifter för räntor på återkrav, miljoner kronor, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Räntor på återkrav	-1,3	-0,0	0,0	0,0	0,9

2.5 Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk (Anslag 15 1:5)

Särskilda insatser för döva och hörselskadade elever och elever vid Rh-anpassad⁹ utbildning (Rg-bidrag)

Rg-bidraget betalas ut till ungdomar för gymnasiestudier för döva, hörselskadade eller svårt rörelsehindrade vid riksgymnasieskolor. Rg-bidraget ska täcka utgifter för skäligen levnadskostnader och ges till ungdomar som bor tillfälligt på en utbildningsort. Bidraget lämnas antingen för att pendlingsavståndet till deras ordinarie bostad är för långt eller för att det finns andra särskilda skäl att den studerande ska bo på utbildningsorten under utbildningstiden. Förutom för boende får eleven bidrag även för kost, dagliga transporter, resor till hemorten, ledsagare eller andra merkostnader på grund av elevens funktionsnedsättning.

Antalet elever med Rg-bidrag uppgick till 346 under 2019, vilket är oförändrat jämfört med 2018. Även de kommande åren prognostiseras ungefär oförändrad volym medan den genomsnittliga utgiften per elev beräknas öka i takt med inflationen.

Antal elever med Rg-bidrag, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Antal elever	346	345	345	345	345

Utgift för Rg-bidrag, miljoner kronor, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Rg-bidrag	38,4	39,0	39,5	40,2	41,0

⁹ Rh-anpassad betyder 'anpassad till rörelsehindrade'.

2.6 Studiestartsstöd (Anslag 15 1:7)

Anslaget får användas för utgifter för studiestartsstöd och tilläggsbidrag. Studiestartsstödet är inte pensionsgrundande. Studiestartsstödet infördes den 2 juli 2017. Målgruppen för studiestartsstödet är arbetslösa som är minst 25 år och som har kort tidigare utbildning. Det är kommunerna som rekryterar och beslutar om målgruppen.

Anslagsbelastning

I följande tabell visas den beräknade anslagsförbrukningen.

Anslagsförbrukning, miljoner kronor, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Studiestartsstöd	304,4	364,7	374,2	374,1	374,1
Tilläggsbidrag	21	25,3	25,8	25,9	25,9
Anslagsförbrukning	325,4	390	400	400	400

Riksdagen beslutade att halvera anslaget för år 2019, i linje med moderaternas budgetmotion, och anslagen togs bort helt från år 2020 och framåt. I regeringens budgetproposition, vilken antogs av riksdagen i december 2019, beslutades att studiestartsstödet ska finnas kvar med ett anslag på 410 miljoner kronor för åren 2020–2022.

Prognosen visar en ökning 2020 jämfört med utfallet 2019. Anslagsutfallet för 2019 innebar en ökning jämfört med 2018 med cirka 70 miljoner kronor. Det finns kommuner som inte utnyttjar sina medel och inte omfördelar sitt anslag. Det finns därmed en risk att anslaget inte nyttjas fullt ut.

Antal personer med studiestartsstöd, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Studiestartsstöd	6 267	6 800	6 900	6 800	6 700

2.7 Återbetalning

I detta avsnitt görs prognoser över antalet låntagare och belopp för perioden 2020–2023.

Samtliga lånetyper

I tabellerna nedan visas en sammanställning av de olika lånetyperna för att ge en samlad bild över antalet lån samt hur CSN prognostiserar samtliga förändringar för lånen till och med 2023. Antalet lån beräknas öka.

Antal lån, alla lånetyper, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Återbetalningsskyldiga	1 430 102	1 431 820	1 442 900	1 456 900	1 473 900
Inte återbetalningsskyldiga ¹	212 334	229 567	238 000	242 000	247 000
Summa	1 642 436	1 661 387	1 680 900	1 698 900	1 720 900

¹ Med 'inte återbetalningsskyldiga' menas de låntagare som är i studier eller som vid ingången av ett kalenderår fått studiestöd någon gång under de senaste sex månaderna och som inte blivit återbetalningsskyldiga efter någon tidigare studieperiod.

Skuldstocken för annuitetslån ökar mer än minskningen inom lånetyperna studielån och studiemedel.

Låntagarnas skuld den 31 december, samtliga lån, miljarder kronor, 2019–2023¹

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Studiemedel	1,16	0,92	0,71	0,53	0,39
Studielån	33,90	29,71	25,93	22,43	19,30
Annuitetslån	194,08	206,62	219,45	232,39	245,49
Summa	229,14	237,25	246,09	255,35	265,18

¹ Exklusive uppsagda lån och återkravsskuld.

Hur många låntagare som finns netto framgår av nedanstående tabell där varje låntagare endast finns i en grupp beroende på vilka lånekombinationer som låntagaren har.

Antal låntagare netto den 1 januari, lånekombinationer samtliga lån, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Enbart studiemedel	41 669	35 200	30 000	25 500	21 500
Enbart studielån	230 596	205 718	185 000	165 000	146 000
Enbart annuitetslån	1 227 622	1 300 475	1 365 000	1 425 000	1 485 000
Studiemedel och studielån	10 560	9 040	7 700	6 500	5 400
Studiemedel och annuitetslån	1 737	1 406	1 100	850	600
Studielån och annuitetslån	57 750	48 569	41 000	34 000	28 000
Alla tre lånetyperna	946	803	700	600	500
Summa	1 570 880	1 601 211	1 630 500	1 657 450	1 687 000

Studiemedel före 1989

Antal återbetalningsskyldiga låntagare med studiemedel, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Antal	54 728	46 253	39 000	33 000	28 000

Antalet låntagare med lånetypen studiemedel har de senaste två åren minskat med 8 000 genom slutbetalningar och avskrivningar. Minskningstakten beräknas succesivt avta till ungefär 5 000 vid ingången av år 2023.

I tabellen nedan visas hur låntagarnas skulder beräknas minska vid ett antagande om att regleringstalet blir 1,02 (skuldjustering). Detta motsvarar en ökning av konsumentprisindex med två procent per år. Det är möjligt att konvertera studiemedel till studielån eller annuitetslån.

Låntagarnas skuld, studiemedel, miljarder kronor, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Skuld vid årets början	1,44	1,17	0,92	0,71	0,53
Konvertering	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Inbetalning	-0,20	-0,18	-0,14	-0,12	-0,09
Avskrivning	-0,09	-0,09	-0,08	-0,07	-0,06
Skuldjustering	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01
Skuld vid årets slut	1,17	0,92	0,71	0,53	0,39

Studielån mellan 1989 och den 30 juni 2001

Antal återbetalningsskyldiga låntagare med studielån, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Antal	299 653	263 908	234 900	206 900	179 900

Antalet låntagare med lånetypen studielån beräknas minska med 27 000–29 000 per år genom slutbetalningar. Det förekommer även konverteringar från studielån till annuitetslån.

Låntagarnas skuld, studielån, miljarder kronor, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Skuld vid årets början	38,44	33,90	29,71	25,93	22,43
Konvertering	-0,06	-0,06	-0,05	-0,05	-0,04
Inbetalning	-4,02	-3,64	-3,19	-2,87	-2,51
Avskrivning ¹	-0,52	-0,55	-0,58	-0,61	-0,64
Ränta	0,06	0,06	0,03	0,03	0,06
Skuld vid årets slut	33,90	29,71	25,93	22,43	19,30

¹ Inklusive återkrav

Sammanläggningar mellan studielån och annuitetslån minskar. Fortfarande förekommer konverteringar från studiemedel till studielån.

Annuitetslån efter den 30 juni 2001

Antal låntagare med annuitetslån, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Återbetalningsskyldiga	1 075 721	1 121 659	1 169 000	1 217 000	1 266 000
Inte återbetalningsskyldiga ¹	212 334	229 567	238 000	242 000	247 000
Summa	1 288 055	1 351 226	1 407 000	1 459 000	1 513 000

¹ Med 'Inte återbetalningsskyldiga' menas de låntagare som är i studier eller som vid ingången av ett kalenderår fått studiestöd någon gång under de senaste sex månaderna och som inte blivit återbetalningsskyldiga efter någon tidigare studieperiod.

Antalet låntagare med annuitetslån ökar genom att de nya låntagarna är fler än dem som slutbetalar sina lån. Ökningstakten de närmaste åren beräknas vara 52 000 till 56 000 låntagare per år.

Låntagarnas skuld, annuitetslån, miljarder kronor, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Skuld vid årets början	182,80	194,08	206,62	219,45	232,39
Utlåning	20,27	21,99	22,87	23,54	24,05
Konvertering	0,06	0,06	0,05	0,05	0,04
Inbetalning	-8,71	-9,16	-9,66	-10,18	-10,72
Avskrivning ¹	-0,64	-0,67	-0,70	-0,73	-0,76
Ränta	0,30	0,33	0,27	0,26	0,49
Skuld vid årets slut	194,08	206,62	219,45	232,39	245,49

¹ Inklusive återkrav

3. CSN:s finansiella förutsättningar

3.1 Centrala studiestödsnämnden m.m. (Anslag 15 1:8)

CSN har behov av att byta ut och effektivisera it-systemstödet för administration av studiestödet (STIS). För CSN är den verksamhetsdrivna systemförnyelsen (Program VSF) ett stort program som sträcker sig över flera år. Arbetet påbörjades 2012 och planeras slutföras maj 2020.

Arbetet med att byta verksamhetssystem är kostsamt och medför höga driftkostnader både under perioden när systemet tas fram och när det slutligen produktionsläggs. Total budget för programmet, där även utveckling av körkortslån ingår, är cirka 665 miljoner kronor. Programmet påverkar alla delar i myndigheten och tränger ut annan verksamhetsutveckling.

Fram till 2014 bestod arbetet med systemförnyelsen till största delen av förstudier och upphandlingsarbete. Från och med 2015 har arbetet intensifierats och utvecklingsarbetet har påbörjats vilket innebär att både kostnader och lån för immateriella investeringar har ökat.

Program VSF har sedan starten gjort omprioriteringar till följd av nya reformer. Under 2016 fick CSN uppdrag av regeringen att skapa förutsättningar för ett nytt

studiestöd som skulle träda i kraft 2017. Bidraget kallas studiestartsstöd och infördes den 2 juli 2017. Arbetet med systemstöd för det nya stödet innebar att program VSF fick ta paus i utvecklingen av systemstöd för studiemedel.

Under 2017 fick CSN uppdrag av regeringen att skapa förutsättningar för lån för körkort som skulle träda i kraft den 1 september 2018. CSN:s uppdrag att vidta förberedelser för körkortslån förändrade förutsättningarna för CSN:s genomförande av program VSF. Generaldirektören beslutade därför att förberedelserna för körkortslån från september 2017 ska ingå i programmet. Arbetet med att utveckla systemstöd för körkortslån innebar att program VSF fick ta paus i utvecklingen av systemstöd för återbetalning.

Kvar i programmet finns nu migrering av nuvarande programspråk till ett mer modernt språk och byte av driftsmiljö från stordator till en distribuerad miljö samt utveckling av systemstöd för körkortslån. Generaldirektören har beslutat (diarienummer ADM/2019:10) att inte gå vidare med utvecklingen av STIS i programmet. Anledningen är främst att det verktyg som använts i utvecklingen inte fullt ut stödjer handläggningen på det sätt myndigheten önskat.

Kostnader för utveckling av systemstöd för reformen Bättre studiestöd till äldre

CSN är en av remissinstanserna för reformen Bättre studiestöd till äldre (diarienummer U2019/04318/UH) och myndigheten ska lämna svar på remissen den 17 mars 2020. I remissen föreslås att åldersgränsen för rätt till studiemedel ska höjas från 56 till 60 år och att nedtrappningen i rätten att låna ska börja vid 51 år och sluta vid 60 år och att de nya reglerna ska träda i kraft 1 januari 2021.

För att klara av uppdraget på ett bra sätt kommer CSN att behöva starta utvecklingsarbetet av systemstödet för den nya reformen under 2020. Preliminära beräkningar visar att kostnaden för systemutveckling uppskattas till cirka 6,5 miljoner kronor under 2020. Utöver det kommer kostnader för ytterligare systemutveckling 2021 samt kostnader för administration och avskrivningar av systemet. För en mer detaljerad beräkning se CSN:s kommande remissvar (diarienummer ADM/2019:622).

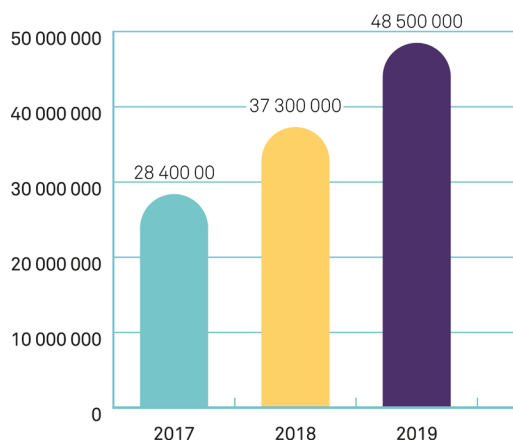
Ökat anslag för att förbättra återbetalningen

För att CSN ska kunna intensivifiera myndighetens arbete med att förbättra återbetalningen från främst utlandsbosatta återbetalare har CSN fått ökat anslag med 14,6 miljoner kronor 2018 och i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1) beräknas det 7,7 miljoner kronor årligen för åren 2019-2021.

Det utökade anslaget har inneburit att myndigheten har kunnat genomföra åtgärder som ökar återbetalningen på både kort och lång sikt. CSN har fortsatt att sprida budskapet om varför det är viktigt att betala tillbaka sitt studielån via olika informationsinsatser. Den arbetsgrupp som arbetar med rättsliga processer i utlandet har kunnat fortsätta sitt arbete med att driva in fordringar från låntagare bosatta utomlands. Det är ett arbete som kräver mycket resurser i form av personal och hade inte varit möjligt utan det utökade anslaget.

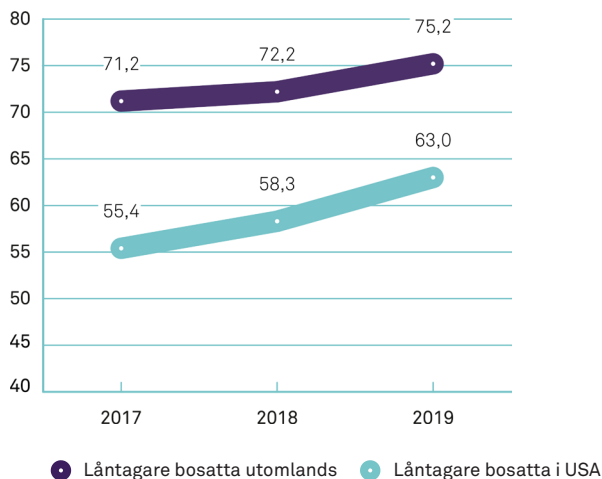
De åtgärder CSN vidtagit för att öka återbetalningen från utlandsbosatta har gett resultat i form av ökade inbetalningar.

Totala inbetalningar för arbetsgruppens rättsliga ärenden, kronor

Återbetalningsgraden för personer bosatta utomlands har sedan 2017 ökat med 4 procentenheter, från 71,2 procent till 75,2 procent. Förbättringen i återbetalningsgraden motsvarar inbetalningar på 26 miljoner kronor. Återbetalningsgraden i USA har förbättrats ännu mer, från 55,4 procent 2017 till 63,0 procent 2019, vilket tyder på att våra särskilda insatser mot låntagare i USA är framgångsrikt. CSN:s uppfattning är att vårt intensifierade arbete med låntagare bosatta utomlands inverkat positivt på betalningsmoralen.

Återbetalningsgrad för låntagare bosatta utomlands, procent

Under 2017 skiljde sig återbetalningsgraden 15,8 procentenheter mellan låntagare bosatta utomlands och låntagare bosatta i USA. Skillnaden har 2019 minskat till 12,2 procentenheter.

Kostnaderna för de rättsliga ärenden som CSN driver i USA är höga och har möjliggjorts tack vare de extra medel som tillförts myndigheten. Ett framgångsrikt rättsligt arbete påverkar indirekt även återbetalningen från låntagare utomlands som inte blivit föremål för rättsliga åtgärder. CSN bedömer att denna indirekta påverkan har en ännu större påverkan på återbetalningen.

Ekonomisk utveckling

Ekonomisk utveckling, miljoner kronor, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Ingående anslagssparande/kredit	9,0	18,4	-1,5	0,0	-7,7
Anslag ¹	891,4	889,8	903,8	909,2	921,7
Kostnader	882,0	909,7	902,3	916,9	929,4
Årets resultat	9,4	-19,9	1,5	-7,7	-7,7
Utgående anslagssparande/kredit	18,4	-1,5	0,0	-7,7	-15,4

¹ Anslagsprognoserna för perioden 2021–2023 bygger underlag från inrapporteringsystemet Hermes. Anslag för 2019-2020 är enligt gällande regleringsbrev.

Inför verksamhetsåret 2019 hade CSN ett ingående överföringsbelopp på 9,0 miljoner kronor. Utfallet 2019 resulterade i överskott med 9,4 miljoner kronor vilket innebär att ett ingående överföringsbelopp på 18,4 miljoner kronor överförs till 2020.

CSN har höga kostnader för migrering även 2020 och beräknar ett underskott på 19,9 miljoner kronor 2020. Till verksamhetsåret 2021 beräknas ett ingående anslagsunderskott på 1,5 miljoner kronor som hämtas hem 2021.

I prognosen för 2022 och 2023 är CSN:s kostnader 7,7 miljoner kronor högre än anslaget vilket motsvarar det extra anslaget CSN fått för att förbättra återbetalningsverksamheten. CSN har sett god effekt av satsningen och ser arbetet med att öka återbetalningen som ett långsiktigt arbete och kräver att myndigheten hela tiden lägger ned resurser för att vidmakthålla och förbättra återbetalningen. CSN föreslår därför att det extra anslaget permanentas även efter 2021.

Administration och finansiering

Anslagsäskande, anslag 15 1:8 Centrala studiestödsnämnden m.m., ap1, miljoner kronor, 2019–2023

År	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Anslag ¹	891,3	889,8	903,8	909,2	921,7
Permanent satsning – Förbättra återbetaln.	-	-	-	7,7	7,7
Summa anslag	891,3	889,8	903,8	916,9	929,4

¹ Anslagsprognoserna för perioden 2021–2023 bygger på underlag från inrapporteringsystemet Hermes. Anslag för 2019-2020 är enligt gällande regleringsbrev. Anslag för 2019-2021 inkluderar extra anslag för förbättrad återbetalning.

CSN hemställer om 903,8 miljoner kronor i anslag för verksamhetsåret 2021 i enlighet med vad som anvisats i budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1).

4. Ekonomiska villkor

4.1 Översikt över verksamhetens finansiering

Anslag (mnkr)	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Utgiftsområde 15					
1:1 Studiehjälp	4 243,8	4 332,3	4 447,8	4 547,1	4 654,5
Anslagspost 1	4 138,1	4 213,2	4 319,5	4 412,6	4 514,0
Anslagspost 2	105,7	119,2	128,3	134,4	140,6
1:2 Studiemedel	15 288,6	16 349,9	17 127,2	17 777,3	18 007,9
Anslagspost 1 ¹	9 933,3	10 667,1	10 944,3	11 193,8	11 396,2
Anslagspost 2	2 099,2	2 244,2	2 423,1	2 455,9	2 398,5
Delpost 2	1 403,7	1 501,3	1 548,9	1 615,6	1 671,9
Delpost 3	179,2	188,4	209,8	213,7	217,2
Delpost 5	393,1	488,6	595,6	555,1	436,6
Delpost 7	55,3	63,0	68,7	71,6	72,8
Delpost 8	67,9	3,0	0,0	0,0	0,0
Anslagspost 3	2 720,3	2 855,2	3 123,8	3 455,5	3 521,8
Anslagspost 4	535,8	583,3	636,1	672,0	691,4
1:3 Avsättning för kreditförluster	1 815,7	1 786,5	1 819,0	1 952,9	1 987,5
Anslagspost 1	542,0	490,0	470,0	564,0	568,0
Anslagspost 2	1 261,3	1 282,0	1 333,0	1 371,9	1 402,0
Anslagspost 3	12,4	14,5	16,0	17,0	17,5
1:4 Statens utgifter för studiemedelsräntor	166,2	184,8	150,1	103,9	226,5
Anslagspost 1	167,5	184,9	150,1	103,9	225,6
Anslagspost 2	-1,3	-0,0	0,0	0,0	0,9
1:5 Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och viss föräldrautbildning i teckenspråk	38,4	39,0	39,5	40,2	41,0
Anslagspost 1	38,4	39,0	39,5	40,2	41,0
1:7 Studiestartsstöd	325,4	390	400	400	400
1:8 Centrala studiestödsnämnden m.m.	882,0	909,7	902,3	916,9	929,4
Anslagspost 1 ²	882,0	909,7	902,3	916,9	929,4
Summa	22 760,1	23 992,2	24 885,8	25 738,2	26 246,9

1 Anslagsposten får även användas för utgifter för retroaktiva utbetalningar av vissa former av studiestöd som har upphört enligt regleringsbrev.

2 Prognoserna för 2021-2023 är lika med anslagsprognoserna för perioden från inrapporteringsystemet Hermes med tillägg för CSN:s åskning om permanent anslag för ökad återbetalning med 7,7 mnkr årligen även efter 2021. Anslag för 2020 är enligt gällande regleringsbrev.

4.2 Redovisning av inkomster

Inkomstkälla (mnkr)	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
2340 Räntor på studielån	32,80	34,00	34,00	34,00	34,00
2341 Ränteinkomster på statens lån för universitetsstudier och garantilån för studerande	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2342 Ränteinkomster på återkrav m.m.	32,80	34,00	34,00	34,00	34,00
2562 Administrativa avgifter¹	669,89	666,5	663,5	663,5	663,5
4300 Återbetalning av studielån	457,44	455,05	437,05	426,04	420,03
4312 Återbetalning av allmänna studielån	0,02	0,02	0,02	0,02	0,01
4313 Återbetalning av studiemedel, varav	457,42	455,03	437,03	426,02	420,02
<i>studiemedelsavgifter</i>	204,19	179,00	144,00	116,00	93,00
<i>konvertering nya lån</i>	1,22	1,10	1,00	0,90	0,80
<i>återkrav av studiemedel</i>	0,85	0,70	0,50	0,50	0,40
<i>återkrav av bidrag</i>	251,15	274,23	291,43	308,62	325,82
Totalsumma	1 160,13	1 155,55	1 134,55	1 123,54	1 117,53

¹ Från 2016 avräknas debiterade avgifter, minskade med avskrivningar och reserveringar för avgifter, mot inkomsttitel i stället för som tidigare då inbetalda avgifter avräknades mot anslaget.

4.3 Verksamhetsinvesteringar

(tkr)	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat	2024 Beräknat
Immateriella investeringar						
Datasystem, rättigheter m.m.	69 523	44 250	50 000	40 000	40 000	40 000
Materiella investeringar						
Maskiner, inventarier och installationer m.m.	155	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Byggnader, mark och annan fast egendom	174	0	0	0	0	0
Summa verksamhets- investeringar	69 852	46 250	52 000	42 000	42 000	42 000
Finansiering						
Lån i Riksgäldskontoret	69 852	46 250	52 000	42 000	42 000	42 000
Summa finansiering	69 852	46 250	52 000	42 000	42 000	42 000

4.4 Särskild information om verksamhetsinvesteringar

(tkr)	Totalt	Ack utfall	2020 Prognos	2021 Beräkn.	2022 Beräkn.	2023 Beräkn.	2024 Beräkn.
Verksamhetsinvesteringar per objekt							
Körkortslån	137 429	109 545	27 884	0	0	0	0
Verksamhetsdriven systemförnyelse	530 808	490 535	40 273	0	0	0	0
Hemutrustningslån	69 780	29 880	16 500	15 600	7 800	0	0
Summa utgifter för investeringar	738 018	629 961	84 657	15 600	7 800	0	0
Finansiering							
Lån i Riksgäldskontoret	268 425	210 616	40 259	11 700	5 850	0	0
Utgiftsområde 15 anslag 1:8	469 593	419 345	44 398	3 900	1 950	0	0
Summa finansiering	738 018	629 961	84 657	15 600	7 800	0	0
Varav investeringar i anläggningstillgångar							
Datasystem, rättigheter m.m.	268 425	210 616	40 259	11 700	5 850	0	0
Summa investeringar i anläggningstillgångar	268 425	210 616	40 259	11 700	5 850	0	0

CSN har, som nämnts i tidigare avsnitt, behov av att byta ut och effektivisera systemstödet för administration av studiestödet (STIS). Arbetet påbörjades 2012 och den totala kostnaden för systemförnyelsen beräknas till 531 miljoner kronor. Under perioden utvecklar CSN även ett nytt systemstöd för körkortslån och kostnaden beräknas till 137 miljoner kronor. Under 2018 påbörjades utvecklingen av systemstödet för Hemutrustningslån och kostnaden beräknas till 70 miljoner kronor fram till 2022. Totalt beräknas utgifterna för dessa investeringar att uppgå till 738 miljoner kronor. Cirka 268 miljoner kronor av dessa beräknas vara investeringar som finansieras med lån från Riksgäldskontoret.

4.5 Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar

(tkr)	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräkn.	2022 Beräkn.	2023 Beräkn.	2024 Beräkn.
IB lån i Riksgäldskontoret	162 470	209 033	228 783	246 783	250 783	250 283
Ny upplåning	69 852	46 250	52 000	42 000	42 000	42 000
Amorteringar	-23 289	-26 500	-34 000	-38 000	-42 500	-42 000
UB lån i Riksgäldskontoret	209 033	228 783	246 783	250 783	250 283	250 283
Beslutad/föreslagen låneram	270 000	292 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Ränteutgifter	-475	0	0	0	0	0
Finansiering av räntor och avskrivningar						
Utgiftsområde 15 anslag 1:8	22 815	26 500	34 000	38 000	42 500	42 000

CSN:s investeringar lånefinansieras via lån i Riksgäldskontoret. Investeringarna består i huvudsak av utveckling av it-stöd för handläggning och självservice som tas upp som immateriella anläggningstillgångar

CSN hemställer om en låneram på 300 miljoner kronor för 2021. Det totala behovet under perioden beräknas uppgå till cirka 250 miljoner kronor.

4.6 Räntekontokredit

(tkr)	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Maximalt utnyttjad kredit	8 940	0	0	0	0
Räntekontoram (enl. 21 § budgetlagen)	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000
Räntenetto (intäktsränta anges med minus)	101	0	0	0	0

4.7 Övriga krediter i Riksgäldskontoret

(tkr)	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
IB lån i Riksgäldskontoret ¹	222 377 877	229 589 536	238 193 032	247 557 644	257 354 606
Beräknad nyupplåning	20 621 620	22 376 996	23 268 612	23 911 962	24 429 947
Beräknad amortering	-13 635 223	-13 773 500	-13 904 000	-14 115 000	-14 129 500
UB lån i Riksgäldskontoret ²	229 589 536	238 193 032	247 557 644	257 354 606	267 655 053
Övrig kreditram ³	230 500 000	238 200 000	249 000 000	258 200 000	268 500 000
Kreditutnyttjande, genomsnitt (Övriga krediter)	225 983 707	233 891 284	242 875 338	252 456 125	262 504 830
Ränteantaganden, procent	0,24	0,24	0,16	0,13	0,34

1 I de prognostiserade beloppen ingår kontot för studielån och kontot för återkravsskulden.

2 För 2019 finns en justeringspost på 225 262 tkr.

3 Övrig kreditram för år 2019 och 2020 visar angiven kreditram enligt regleringsbrev. Övrig kreditram för år 2021 till och med 2023 visar CSN:s förslag på kreditram för studielån, vilket är den prognostiserade utgående balansen inklusive en marginal.

Övrig kreditram för år 2021 till och med 2023 visar CSN:s förslag på kreditram för studielån, vilket är den prognostiserade utgående balansen inklusive en marginal. Marginalen avser främst att täcka för att lånebehovet är större i slutet av november och i början av december än vid årsskiftet.

Vi gör studier möjligt.